

Tvedestrand kommune

Enhet for plan, miljø og
eiendom

«MOTTAKERNAVN»
«ADRESSE»
«POSTNR» «POSTSTED»

«KONTAKT»

Melding om vedtak

Vår ref
2019/384/2/K00

Deres ref:
«REF»

Saksbehandler
Hans Magnus Sætra, 37 19 95 67

Dato
05.04.2019

Forvaltningsplan for grågås i Tvedestrand og Arendal kommune 2019 - 2021 - forslag til høring

Tvedestrand kommune sender med dette ut forslag til forvaltningsplan for grågås 2019 – 2021 på høring. Forslaget er at planen skal gjelde for kommunene Tvedestrand og Arendal. Vi ønsker spesielt tilbakemelding på følgende punkter:

- Tidspunkt for jaktstart framskyndes fra 10. august til 26. juli
- Forlenge perioden for eggsanking fra 15. april til og med 30. april
- Arealer i Raet nasjonalpark og eksisterende sjøfuglreservater avsettes til friområder (fredningsområder) for grågås
- Fotografier/bilder av grågås i Arendal og Tvedestrand som vi kan få bruke for å få en litt mer fargerik utforming av endelig plan mottas med takk. Bilder kan gjerne være med gås på dyrka mark og på holmer i skjærgården.

Forslaget ble behandlet i teknikk- plan og naturutvalget i Tvedestrand kommune 2. april 2019. Protokoll fra møtet følger under.

Etter høringsperioden vil planen bearbeides før den sendes til Fylkesmannen.

Høringsfrist er 10. mai 2019.

Adressatene mottar dokumentene kun pr e-post.

Vi ber om at høringsinnspill sendes til post@tvedestrand.kommune.no. Vennligst henvis til vårt saksnr. 2019/384.

Postadresse
Postboks 38
4901 Tvedestrand
E-post: postmottak@tvedestrand.kommune.no

Besøksadresse

www.tvedestrand.kommune.no

Telefon
37 19 95 00
Telefaks
37 19 95 05

Bank
2826 07 10003
Org.nr
964965781

Med hilsen

Hans Magnus Sætra
landbruksrådgiver

Vedlegg

1 UTKAST til forvaltningsplan for grågås i Tvedestrand og Arendal kommuner 2019 - 2021 -
pr 5. april 2019

Mottakere:

Holt og Vegårshei Bondelag

Tvedestrand jeger- og fiskeforening

Norsk Ornitologisk Forening Aust-Agder

Naturvernforbundet i Agder

Dyrenes Rett

NOAH - for dyrs rettigheter

Friluftsrådet Sør

Forum for natur og friluftsliv

SABIMA

Fylkesmannen i Agder

Aust-Agder fylkeskommune

Raet nasjonalparkstyre

Nasjonalparkforvalter i Raet

Statens naturoppsyn Kristiansand

Aust-Agder Bondelag

Risør kommune

Arendal kommune

Aust-Agder Bonde- og småbrukarlag

RAGG DA

NJFF Aust-Agder

Tvedestrand kommune

Saksframlegg

Arkivsak: 2019/384-1

Arkiv: K00

**Saksbeh: Hans Magnus
Sætra**

Utv.saksnr	Utvalg	Møtedato

Forvaltningsplan for grågås i Tvedestrand og Arendal kommune 2019 - 2021 - forslag til høring

Saksprotokoll i Teknisk-, plan og naturutvalg - 02.04.2019

Behandling

Line Mørch (V) fremmet endringsforslag om at punkt 7.5, 2. avsnitt strykes før planen legges ut på høring

Avstemming:

Mørch sitt endringsforslag: enstemmig vedtatt

Rådmannens forslag: enstemmig vedtatt

Vedtak

Utkast til forvaltningsplan for grågås i Tvedestrand og Arendal 2019 – 2021 legges ut på høring i 4 uker på kommunens hjemmeside. Planutkastet sendes også direkte til relevante lokale lag, foreninger og myndigheter.

Kommunen ønsker medvirkning og spesielt tilbakemelding/vurderinger på følgende:

- Tidspunkt for jaktstart framskyndes fra 10. august til 26. juli
- Forlenge perioden for eggsanking fra 15. april til og med 30. april
- Arealer i Raet nasjonalpark og eksisterende sjøfuglreservater avsettes til friområder (fredningsområder) for grågås
- Fotografier/bilder av grågås i Arendal og Tvedestrand som vi kan få bruke for å få en litt mer fargerik utforming av endelig plan mottas med takk. Bilder kan gjerne være med gås på dyrka mark og på holmer i skjærgården.

Planen bearbeides og justeres etter høringsperioden. Det utarbeides kart som viser friområdene. Planen skal behandles i teknisk- plan og naturutvalget og sendes over til Fylkesmannen for videre forskriftsarbeid.

Punkt 7.5, 2. avsnitt strykes før planen legges ut på høring

Rådmannens forslag til vedtak

Utkast til forvaltningsplan for grågås i Tvedestrand og Arendal 2019 – 2021 legges ut på høring i 4 uker på kommunens hjemmeside. Planutkastet sendes også direkte til relevante lokale lag, foreninger og myndigheter.

Kommunen ønsker medvirkning og spesielt tilbakemelding/vurderinger på følgende:

- Tidspunkt for jaktstart framskyndes fra 10. august til 26. juli
- Forlenge perioden for eggsanking fra 15. april til og med 30. april
- Arealer i Raet nasjonalpark og eksisterende sjøfuglreservater avsettes til friområder (fredningsområder) for grågås
- Fotografier/bilder av grågås i Arendal og Tvedestrand som vi kan få bruke for å få en litt mer fargerik utforming av endelig plan mottas med takk. Bilder kan gjerne være med gås på dyrka mark og på holmer i skjærgården.

Planen bearbeides og justeres etter høringsperioden. Det utarbeides kart som viser friområdene. Planen skal behandles i teknikk- plan og naturutvalget og sendes over til Fylkesmannen for videre forskriftsarbeid.

Bakgrunn for saken

Det ble i 2015 utarbeidet en forvaltningsplan for grågås i Arendal og Grimstad kommuner i tilknytning til økt bestand av grågås. Fylkesmannen fastsatte forskrift som muliggjorde tidligere jaktstart for å hindre skade på landbruksarealer. Denne planen med tilhørende forskrift opphørte i 2017. Tvedestrand kommune har ikke hatt en slik forvaltningsplan.

Fungerende skogbrukssjef i Arendal kommune og landbruksrådgiver i Tvedestrand foreslår å ha én felles plan for våre kommuner og har samarbeidet om et utkast til ny plan for perioden 2019 - 2021. Våre to kommuner har en del felles bl.a. Raet nasjonalpark som dekker hele den ytre kysten i begge kommunene. Rådmannen anser det som rasjonelt med en slik interkommunal forvaltningsplan, sjøl om kysten og skjærgården i Tvedestrand nok har større kvaliteter enn i Arendal.

Begge kommune har de siste årene mottatt et økende antall henvendelser med ønske om skadefellingstillatelser i hekkesesongen. Vilåårene for å gi slike tillatelser er strenge og det har derfor vært gitt få slike tillatelser. I 2018 ble det gitt én slik skadefellingstillatelse i Tvedestrand (ikke-hekkende grågås ved dyrka mark på Størdal). I Valleområdet har det vært betydelige skader på jordbruksarealer i perioden april – juni

i flere år. Skremmetiltak har vært gjennomført, men effekten er meget kortvarig og skadene for de det gjelder er betydelige. Dette kommer med stor sannsynlighet til å fortsette.

Den største økningen av hekkende grågås i Tvedestrand er på kysten. Her er landbruksinteressene mindre, men friluftslivinteressene større. Tilgrising i form av gåseavføring er økende. Eiene av bolig- og fritidseiendommer langs kysten og på øyene opplever økte mengder ekskrementer på sine grøntområder (beite for grågåsa).

Det er få som ønsker en forvaltningspraksis som baserer seg på omfattende bruk av skadefellingstillatelser i yngletida. For mange strider dette mot grunnleggende prinsipper knyttet til naturmangfold og dyrevelferd. Denne forvaltningsplanen peker på og foreslår ulike tiltak for å nå følgende målsetting:

Det skal være en bærekraftig bestand av grågås som utgjør en naturlig del av faunaen i Arendal og Tvedestrand kommuner. Bestanden må tilpasses og reduseres ned til et nivå hvor beiteskader og ekskrementer på dyrka mark og i friluftsområder er på et lavt konfliktnivå.

Vedlagt ligger utkast til plandokument. Etter høringsrunden bearbeides planen og endelig forslag til plan legges fram for behandling i teknikk- plan og naturutvalget før den sendes til Fylkesmannen.

Problemstilling

Bestanden av grågås har økt i betydelig grad i våre områder de siste 20 årene og det er ønskelig å få på plass en forvaltningsplan som kan bidra til tiltak for å redusere skadene på jordbruksarealer og i kystområdene.

Faglige merknader/historikk

Det er i dag jakttid på grågås i våre områder fra og med 10. august til og med lille julaften. Jaktstart på hav og fjord fra svenskegrensa til og med Agder er 10. september.

Grågåsas hovedtrekk skjer omtrent samtidig som ordinær jakt starter. Ordinær jakttida har dermed meget begrenset uttaksvirkning. For å ikke skape unødige konflikter med folk i kystområdene anser rådmannen det som bedre å tillate tidligjakt på morgenen (frem til kl. 10.00) enn på ettermiddag/kveld.

Grunneiere og brukere kan plukke egg fra grågås til og med 15. april. Fylkesmannen kan utvide denne tidsfristen, dersom det foreligger en godkjent lokal forvaltningsplan. Vurderinger knyttet til utvidet tid til for eggsanking er gjort i utkastet til forvaltningsplan som er lagt ved saksframlegget. Planen legger opp til en generell grunneierrett til å sanke egg fram til og med 30. april, dvs. at Fylkesmannen tar med utvidelsen av sankeperioden i forskrift.

For beskrivelse av grågåsa som art, bestandsutvikling og utbredelse nasjonalt og lokalt, forvaltningsrammer etc. er skrevet i utkastet til forvaltningsplan og rådmannen viser til vedlegget. Det samme gjelder foreslåtte tiltak.

Tidligere vedtak

Vi har ikke hatt lokal forvaltningsplan for grågås i Tvedestrand tidligere, i hvert fall ikke etter andre verdenskrig.

Gjeldende regelverk på området

Det er mye regler tilknyttet temaet, men det mest relevante er Miljødirektoratets forskrift om jakt- og fangsttider samt sanking av egg og dun for jaktseongene fra og med 1. april 2017 til og med 31. mars 2022 (FOR-2017-01-25-106):

Paragraf 3 nr 1a. lyder som følger:

«Fylkesmannen kan åpne for jakt på grågås inntil 15 dager før ordinær jaktstart når det foreligger en godkjent lokal forvaltningsplan. I denne perioden fastsetter fylkesmannen jakttiden innenfor et tidsrom fra kl. 24.00-10.00 eller 16.00-22.00.»

Paragraf 6 andre ledd lyder som følger:

«Fylkesmannen kan gi tillatelse til sanking av egg fra grågås utover 15. april i områder hvor dette inngår i en godkjent lokal forvaltningsplan for grågås.»

Av lover er det mest aktuelle viltloven § 1 (formål) og naturmangfoldloven, bl. a. § 5, §§ 7 – 12, §§ 15 – 16.

Overordnede plandokumenter/retningslinjer

Til de juridisk bindende reglene over har Miljødirektoratet laget retningslinjer. Her er et sammendrag av det mest relevante i retningslinjene:

Endring av jakttiden med hjemmel i jakttidsforskriften gjøres ved egen forskrift. Fylkesmannen skal vurdere om det er grunnlag for å endre jakttid, og kan følgelig avstå fra å høre på slik endring, dersom forvaltningsplanens faglige innhold ikke er god nok. Hvis Fylkesmannen lar være å framskynde jaktstarten, så er det ikke klagerett.

Forvaltningsplanen skal som minimum beskrive aktuelle skadeproblem, definere hvilke arealer og produksjoner som utsettes for skade, beskrive friområder (fredningsområder) og definere hvor det kan jaktes. Områdene som det kan jaktes skal i hovedsak være aktivt drevne innmarksarealer. Fylkesmannen kan unntaksvis fravike dette, dersom intensjonene med tidligjakta likevel ivaretas i planen. Det er sterkt ønskelig at grunneierne organiserer og tilrettelegger jakta, slik at uttaket optimaliseres og skadeomfanget minimaliseres. God organisering gir sikrere jakt.

Formålet med å starte jakt på grågås tidligere er:

- 1) begrense skadeomfang på dyrket mark
- 2) regulere bestanden slik at jaktuttaket økes ved:
 - a) at jakta kan foregå over en lengre periode før gjessene trekker sørover
 - b) å felle flere ikke-hekkende gjess

En forutsetning for å forskriftsfeste tidligere jaktstart er at det ikke drives utstrakt skadefelling av grågås på våren.

Godkjent forvaltningsplan gir fylkesmannen myndighet til å åpne for jakt på grågås inntil 15 dager før ordinær jaktstart. I perioden fram til ordinær jaktstart fastsetter fylkesmannen når det skal jaktes innenfor et tidsrom fra kl. 24.00–10.00 eller 16.00–22.00 ut i fra lokal forhold som f.eks. soloppgang og solnedgang.

Gjeldende budsjettforutsetninger

Utover tidsbruk til planutarbeidelse, foreslås det ikke tiltak som medfører økte kostnader for kommunen. Dersom kommunen må ordne med rapportering av eggsanking og jaktresultater, så blir det noe økt ressursbruk for administrasjonen.

Folkehelse

Alternative løsninger og konsekvenser

Alternativet til å ikke får på plass en godkjent lokal forvaltningsplan for grågås er å avslutte planarbeidet og la det være som det er. Sannsynlige konsekvenser er økte konflikter med ulike interesser og det må vurderes flere skadefellingsvedtak tilknyttet jordbruksnæringen.

Konklusjon

Rådmannen viser til forslaget innledningsvis og anbefaler teknikk- plan- og naturutvalget å legge utkast til forvaltningsplan for grågås ut på høring i 4 uker.

Tvedestrand, 05.04.2019
Rådmannen

Vedlegg:

1 UTKAST til forvaltningsplan for grågås i Tvedestrand og Arendal kommuner 2019 - 2021

Vedlegg som ikke sendes ut